

Social Work & Education

©SW&E. 2025

УДК 364.4:314.151.3

DOI: 10.25128/2520-6230.25.2.2

Беата БАЛОГОВА,

професорка, деканка філософського факультету,

Пряшівський університет в Пряшеві, Словаччина;

beata.balogova@unipo.sk

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6069-2721>**Юлія КОВАЛЬЧУК,**

доктор філософії,

Пряшівський університет в Пряшеві, Словаччина;

kov260598chuk@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7674-3538>**Статус статті:**

Отримано: лютий 23, 2025

1-й рецензування: березень 23, 2025

Прийнято: травень 30, 2025

Балогова, Б., Ковальчук, Ю., (2025).Мілітарна соціальна робота та її аспекти ескалації військового конфлікту. *Social Work and Education*, Vol. 12, No. 2. pp. 164-172. DOI: 10.25128/2520-6230.25.2.2**МІЛІТАРНА СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА ЇЇ АСПЕКТИ ЕСКАЛАЦІЇ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ**

Анотація. У статті аналізуються особливості проблематики мілітарної соціальної роботи в часі війни на Україні. Мілітарна соціальна робота в Словаччині є важливим аспектом системи підтримки осіб, які зазнали впливу військових конфліктів на Україні. Цей напрямок соціальної роботи активно розвивається, оскільки Словаччина є сусідом України, що переживає складний військовий конфлікт. Основними завданнями мілітарної соціальної роботи є надання психологічної, соціальної та матеріальної допомоги військовим, біженцям, внутрішньо переміщеним особам та їхнім родинам.

Одним з ключових аспектів цієї роботи є інтеграція постраждалих осіб у суспільство після повернення з фронту або втечі від війни. Соціальні працівники в Словаччині працюють на рівні національних та міжнародних програм, спрямованих на надання допомоги та підтримки людям, які стали жертвами війни. Це включає в себе консультації, терапію, інтеграцію на ринку праці, допомогу з юридичних питань та надання тимчасового житла.

Ескалація військового конфлікту в Україні значно збільшила кількість біженців та переміщених осіб, що впливає на діяльність мілітарної соціальної роботи в Словаччині. Підвищена увага до забезпечення безпеки та благополуччя цих осіб вимагає координації між урядовими, неурядовими організаціями та міжнародними інститутами. Мілітарна соціальна робота стає необхідною для допомоги постраждалим від війни, враховуючи психосоціальні потреби та складні умови, в яких вони опиняються.

Таким чином, мілітарна соціальна робота в Словаччині є важливою складовою підтримки мирного населення та військових, що стикаються з наслідками війни. Ескалація конфлікту в Україні висуває нові виклики для соціальної роботи, де необхідно враховувати глобальні та локальні фактори, зокрема гуманітарні, економічні та політичні аспекти.

Ключові слова: міграція, мілітарна соціальна робота, міжнародна міграція, мігрант, біженець, соціальна робота з мігрантами.

ВСТУП

Під впливом сучасних соціальних змін зросла важливість соціальної роботи, соціальної допомоги, а саме пропаганди мілітарної соціальної роботи. Без застережень можна сказати, що активізується мілітарна соціальна робота – з'явилися перші дисертації, наукові праці, статті у фахових виданнях. Доречним, з точки зору створення та розвитку системи мілітарна соціальної роботи, є необхідність розширеного розуміння термінології мілітарної соціальної роботи.

Військові конфлікти докорінно змінюють соціальне середовище та суттєво впливають на запровадження соціальної роботи, тим самим створюючи простір для її виміру. У контексті сучасних глобальних криз, таких як війна в Україні, соціальна робота має адаптуватися до нових викликів і часто переходить від традиційної ролі допомоги до активної адвокації та прямого втручання в політичні та гуманітарні процеси. Мілітарна соціальна робота в умовах ескалації воєнного конфлікту зосереджена не лише на наданні базової допомоги найбільш незахищеним верствам населення. Ескалація військових конфліктів несе нові виклики у сферах гуманітарної, міграційної та психологічної допомоги. Соціальні працівники все більше залучаються до аутич-роботи в таборах для біженців, надаючи реакцію на кризові ситуації та працюючи над інтеграцією біженців війни.

Наукова стаття зосереджена на аналізі мілітарної соціальної роботи в контексті військових конфліктів, визначенні її ключових аспектів, теоретичних підходів, соціальної політики, викликів та етичних дилем. Мета статті – вказати, як соціальна робота змінюється в кризових ситуаціях і які стратегії можуть допомогти ефективно вирішувати соціальні проблеми, викликані воєнними подіями.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Стосовно питання, яке розкривається в статті, важливо згадати поняття міграції. Ми не зосереджуємося на ньому лише з точки зору однієї країни (наприклад, Словаччини чи України), а й на глобальному рівні, оскільки це стосується більшості країн світу.

Важливе значення має і походження слова міграція. Бернадич (2008), стверджує, що цей термін походить від латинського «migration», «migro» — що означає переміщення, переселення. Проте міграція та переселення не є синонімами, що пояснює наявність у науковій літературі великої кількості визначень та тлумачень терміну «міграція». Згідно з автором, переміщення є ширшим поняттям, ніж переселення у визначенні міграції, оскільки міграція у вужчому сенсі означає завершений процес територіального переміщення, який зазвичай призводить до постійної зміни місця проживання особи, тобто переселення. Філософ Дупкало (2016) зазначає, що ми використовуємо термін «міграція» в потрібному значенні переміщення, втечі або від'їзду осіб з місця походження до місця призначення. Автор Драгунова (2004) стверджує, що міграція означає перетин адміністративного кордону, незалежно від того, чи це добровільне чи вимушене просторове переміщення окремих осіб або груп осіб з місця (країни) виїзду до місця (країни) в'їзду, на певний період часу або назавжди. Це переміщення може призвести до зміни постійного місця

проживання. Отже, мігрант – це особа, яка мігрує між країнами. Згідно з Гейстом (1992), мігрант (лат. *migrans, migrantis* – переселенець) – це особа, яка перебуває за межами території країни, громадянином або громадянкою якої вона є, і яка проживає в іншій країні більше року, незалежно від причин її проживання (добровільної чи вимушеної) та способу міграції (регулярна чи нерегулярна). Водночас це особа, яка свідомо та добровільно перетинає державний або адміністративно-територіальний кордон з метою зміни місця проживання або без такої зміни. Іноземець у контексті ЄС – це особа, яка не є громадянином країни-члена ЄС.

Явище міграції можна оцінити за часом, обсягом і формою. У разі тимчасової перспективи міграція може означати переміщення населення в межах однієї країни чи регіону, яке ми називаємо внутрішньою міграцією. Зовнішня міграція відбувається, коли люди переміщуються між адміністративними чи політичними одиницями. Міграція може бути тимчасовою, тобто обмеженою в часі, або комбінованою. Це також може бути довгостроковим, якщо окремі особи або групи постійно змінюють своє місце проживання (Кастельс та Міллер 2003, [цит. 2020-11-29]).

Один із методів поділу міграції ґрунтується на критерії добровільності, тобто залежить чи ні рішення про міграцію від самих мігрантів. Відповідно до цього критерію міграція поділяється на (Кастельс та Міллер 2003, [цит. 2020-11-29]):

- вимушена міграція – зміна місця проживання, спричинена політичним тиском або діями, такими як депортації, переселення, які зазвичай стосуються цілих етнічних чи національних груп (наприклад, переміщених осіб, біженців) або через втечу від переслідувань і загроз життю чи здоров'ю. Це також може бути міграція під політичним тиском.

- добровільна міграція – рішення про міграцію приймається без загрози чи зовнішнього тиску. Зазвичай це мотивується відмінностями в оплаті праці та наявності робочих місць між країною проживання та країною, де шукають роботу, або відмінностями у рівнях життя, освіти чи меті возз'єднання сім'ї.

Також в статті аналізуємо, проблематику міграції через воєнні конфлікти, зокрема термін «біженці». За словами автора Девіса (2000), біженець – це особа, яка стала жертвою переслідування через цілком обґрунтований страх, заснований на расі, релігії, національності, приналежності до певної соціальної групи чи політичних поглядах. Ця особа перебуває за межами країни свого громадянства і не може скористатися захистом цієї країни або, через такий страх, не бажає скористатися захистом цієї країни. Європейська криза спричиняє фундаментальні зміни в міграційних тенденціях біженців, впливаючи на їхні міграційні моделі та потік із певних гарячих точок. «Біженець» і «вимушено переміщена особа» є особливою категорією та особливим міжнародно-правовим статусом, визначеним Женевською конвенцією 1951 року.

Міжнародний захист, переміщення внаслідок конфлікту та право на пошук притулку є ключовими темами в дискусіях про міжнародну міграцію. Міграція, спричинена гуманітарними кризами чи конфліктами, є непередбачуваною та створює серйозні проблеми як для біженців, так і для урядів, які шукають захисту. Відповідно до Конвенції ООН про статус біженців 1951 року, біженцем є

особа, яка через обґрунтовані побоювання зазнати переслідувань за ознаками раси, релігії, національності, належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів перебуває за межами країни свого громадянства та не може або через такий страх не бажає користуватися захистом цієї країни. Крім того, багато країн, особливо країни-члени ЄС та партнери проекту «МОМЕНТА», також надають захист особам, які не відповідають критеріям статусу біженця, але які не можуть бути повернені до країни походження через загрозу їхньому життю, здоров'ю чи безпеці. Цей тип захисту визнається та регулюється міжнародним і національним законодавством.

В статті важливо згадати концепцію мілітарної соціальної роботи. «Мілітарна соціальна робота» - цей термін можна перекласти як «соціальна робота з усунення наслідків військового конфлікту». Відповідно до Вутен (2015), мілітарна соціальна робота представляє особливу сферу практики, яка відрізняється від звичайної соціальної роботи з цивільними особами тим, що військовослужбовці та їхні сім'ї живуть, працюють і отримують медичну допомогу та соціальні виплати в ієрархічному та політичному середовищі військової організації. Рубін (2012) зауважує, що в США ключовою роллю «соціальної роботи з ветеранами» є надання консультацій і допомоги військовослужбовцям та їхнім сім'ям у реінтеграції в суспільство та в подоланні психічних, емоційних і сімейних проблем, спричинених воєнним конфліктом. Рассказова та Логвінова (2021) вважають, що сім'ї солдатів стикаються з особливими проблемами, такими як розлука, стрес і занепокоєння щодо безпеки близьких. Мілітарна соціальна робота в цьому контексті зосереджується на наданні емоційної та психологічної підтримки, забезпеченні доступу до інформації та допомозі у вирішенні практичних питань, таких як юридичні питання та соціальне забезпечення. Програми для членів сімей військових часто включають групову терапію, консультування та створення мереж підтримки, що може значною мірою допомогти зменшити психологічний стрес і покращити якість життя. Через війну в Україні в Словаччині є велика кількість українських біженців, інтеграція яких підтримується мілітарною соціальною роботою. Ця сфера зосереджена на допомозі біженцям адаптуватися до нових умов життя, при цьому уряд і соціальні працівники забезпечують мовні курси, психологічну підтримку та допомогу в працевлаштуванні, допомагаючи біженцям розвинути необхідні навички. Важливою частиною інтеграції є також зосередження на культурній та мовній освіті, що значно сприяє їх адаптації в Словаччині.

Норми поведінки, сімейні структури та підходи до психічного здоров'я можуть відрізнятися, що впливає на їхню здатність адаптуватися до нового середовища. Тому важливо, щоб мілітарна соціальна робота враховувала ці культурні відмінності та надавала індивідуальну допомогу, яка б поважала та інтегрувала їхні цінності. У своєму філософському аналізі автор Вішньовський (2016) обговорює норми, цінності та мораль не лише в правовому, а й у ширшому соціальному та філософському контексті, тим самим допомагаючи краще зрозуміти взаємозв'язки між цими поняттями в суспільстві. Таким чином, мілітарна соціальна робота зосереджена на допомозі солдатам та їхнім родинам у подоланні психологічних, фізичних та соціальних проблем, пов'язаних з військовим конфліктом в Україні.

Традиційні методи соціальної роботи виявляються неадекватними в таких умовах, що призводить до необхідності мілітарного підходу, який включає (Вутен 2015):

- Адвокацію прав уразливих груп: активний захист прав біженців, внутрішньо переміщених осіб та інших уразливих груп на національному та міжнародному рівнях;
- Політична активність: участь у політичних процесах для впливу на законодавство та політику, пов'язану з соціальним захистом і правами людини;
- Співпраця з НУО та громадами: побудова партнерства для підтримки стійкості громади та соціальної згуртованості;
- Освіта та підвищення обізнаності: організація кампаній для підвищення обізнаності про соціальні наслідки конфлікту та мобілізація підтримки постраждалих громад.

Тому, термін «мілітарна соціальна робота» означає підхід, який виходить за рамки традиційних форм допомоги та наголошує на соціальній справедливості, адвокації, політичній активності та системних змінах. Автор Вутен (2015) стверджує, що мілітарна соціальна робота відображає ширші соціальні, політичні та економічні контексти, які сприяють маргіналізації тагнобленню. Його метою є не лише вирішення індивідуальних проблем, а й боротьба зі структурною нерівністю та владними ієрархіями.

За словами Домінеллі (2002), сім'ї військових стикаються зі специфічними проблемами, такими як тривалі розлуки, ризик втрати коханої людини та невпевненість у майбутньому. Соціальна робота в цьому контексті включає підтримку в адаптації до військових умов, роботу з травмою та допомогу в реінтеграції. Згодом, згідно з визначенням УВКБ ООН (2022, [цит. 2024-04-08]), біженці — це люди, яким довелося залишити свою країну через переслідування, війну чи насильство, тоді як внутрішньо переміщені особи — це люди, які були переміщені в межах своєї країни. Гелі (2014) також підкреслює, що робота з уразливими спільнотами, такими як біженці, потребує правового захисту, психологічної підтримки та забезпечення основних потреб. За словами Домінеллі (2002), члени сімей військовослужбовців часто страждають від тривоги, депресії та економічної незахищеності, що потребує спеціалізованої підтримки. Соціальні працівники надають: консультаційну та психологічну підтримку, програми для дітей сімей військовослужбовців, фінансову та юридичну допомогу. УВКБ ООН (2022, [цит. 2024-04-08]) рекомендує, щоб соціальна робота з біженцями ґрунтувалася на підході участі, який передбачає участь громади в ухваленні рішень.

Міграція, біженство та мілітарна соціальна робота є взаємопов'язаними поняттями, які відображають складні соціальні та політичні виклики. У той час як міграція та біженство є феноменом переміщення, мілітарна соціальна робота є критично важливим інструментом для захисту та захисту прав мігрантів та біженців. Щоб зрозуміти їх взаємозв'язок, необхідно вивчити їхні правові, соціальні та політичні аспекти в контексті воєнних конфліктів і глобальної міграції.

У статті визначено основні поняття, пов'язані з мілітарною соціальною роботою у контексті воєнних конфліктів. Ми приділили особливу увагу роботі з

солдатами, членами сімей та біженцями, наголошуючи на важливості практики, психосоціальної підтримки та адвокації прав уразливих груп.

ВИСНОВКИ

Отже, можна зробити висновок, що мілітарна соціальна робота займає критичну позицію щодо традиційних моделей соціальної практики, які часто ігнорують глибші політичні та економічні причини соціальних проблем. В умовах збройних конфліктів, таких як війна в Україні, мілітарна соціальна робота відіграє вирішальну роль у допомозі біженцям, реабілітації та підтримці посттравматичного відновлення. У той же час мілітарна соціальна робота відкриває новий погляд на питання міграції та біженців, підкреслюючи важливість прав людини та соціальної справедливості в допомозі мігрантам і людям, які постраждали від військових конфліктів. У цьому контексті важливо, щоб соціальні працівники у співпраці з іншими організаціями та державами забезпечували доступ до основних потреб і підтримку в процесах інтеграції та реабілітації.

Тому, мілітарна соціальна робота представляє безцінний підхід, який поєднує в собі критику соціальних і політичних систем, участь у активних змінах і практичну допомогу вразливим групам. Важливо, щоб соціальні працівники та організації продовжували долати виклики, пов'язані зі збройними конфліктами та глобальними міграційними процесами, і їхня практика формується на етичних цінностях, солідарності та відданості досягненню соціальної справедливості. Таким чином, мілітарна соціальна робота відіграє вирішальну роль не лише в допомозі окремим особам, але й у ширшій соціальній та політичній трансформації, яка сприяє побудові більш справедливого та рівноправного суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

Балогова, Б., Ковальчук, Ю. (2023). Особливості соціальної роботи з біженцями в часі воєнного конфлікту. *Social Work and Education*, Vol. 10, No. 4. pp. 429-437. DOI: 10.25128/2520-6230.23.4.1

Драгунова Т. (2004). Просторовий аналіз міграційного процесу в Києві. В: Статистика України. С. 45-57. ISBN 92-64-01946-4.

Рассказова, О., Логвінова, О. (2021). *Визначення якості соціальної допомоги військовослужбовцям та членам їх сімей*. [онлайн]. Харків: Харківська гуманітарно – педагогічна академія Харк. [цит. 2024-04-25]. <http://surl.li/abukd>.

Bernadic J. (2008). *On emigrants and refugees*. Why do people (not) leave their homeland? 1st ed. Bratislava: Post scriptum. pp. 147. ISBN 978-80-969850-1-2.

Devis, H. (2000). *Europe, history*. Oxford university. P. 145-162.

Dupkala R. (2016). The phantom of immigration. Conflict or dialogue of cultures in the context of axiological pluralism. Presov: Expres Print Prešov. pp. 10-42. ISBN 978-80-89353-14-9.

Castles, S. and Miller, M. (2003). *The era of migration: international population movements in the modern world*. [cited 2020-11-29]. https://www.researchgate.net/publication/263134302_The_Age_of_Migration_International_Population_Movements_in_the_Modern_World

Dominelli, L. (2002). *Anti-Oppressive Social Work Theory and Practice*. New York: Palgrave. [cited 2024-11-29].

[https://books.google.sk/books?id=8BIHEAAAQBAJ&lpg=PR1&ots=L7TmmO8r-w&dq=Dominelli%2C%20L.%20\(2002\).%20Anti-Oppressive%20Social%20Work%20Theory%20and%20Practice.%20Palgrave%20Macmillan.%20%E2%80%A2&hl=sk&pg=PR1#v=onepage&q=Dominelli,%20L.%20\(2002\).%20Anti-Oppressive%20Social%20Work%20Theory%20and%20Practice.%20Palgrave%20Macmillan.%20%E2%80%A2&f=false](https://books.google.sk/books?id=8BIHEAAAQBAJ&lpg=PR1&ots=L7TmmO8r-w&dq=Dominelli%2C%20L.%20(2002).%20Anti-Oppressive%20Social%20Work%20Theory%20and%20Practice.%20Palgrave%20Macmillan.%20%E2%80%A2&hl=sk&pg=PR1#v=onepage&q=Dominelli,%20L.%20(2002).%20Anti-Oppressive%20Social%20Work%20Theory%20and%20Practice.%20Palgrave%20Macmillan.%20%E2%80%A2&f=false)

HEALY, L. (2014). *International Social Work: Professional Action in an Interdependent World*. Oxford University. [cited 2024-11-29].
[https://books.google.sk/books?hl=sk&lr=&id=q7ryDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Healy,+L.+M.+\(2014\).+International+Social+Work:+Professional+Action+in+an+Interdependent+World.+Oxford+University+Press&ots=en-61E5S42&sig=Pvxii6LSF-2Tgu5q7GHggWXX5ss&redir_esc=y#v=onepage&q=Healy%2C%20L.%20M.%20\(2014\).%20International%20Social%20Work%3A%20Professional%20Action%20in%20an%20Interdependent%20World.%20Oxford%20University%20Press&f=false](https://books.google.sk/books?hl=sk&lr=&id=q7ryDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Healy,+L.+M.+(2014).+International+Social+Work:+Professional+Action+in+an+Interdependent+World.+Oxford+University+Press&ots=en-61E5S42&sig=Pvxii6LSF-2Tgu5q7GHggWXX5ss&redir_esc=y#v=onepage&q=Healy%2C%20L.%20M.%20(2014).%20International%20Social%20Work%3A%20Professional%20Action%20in%20an%20Interdependent%20World.%20Oxford%20University%20Press&f=false)

UNHCR. (2022). *Global Trends: Forced Displacement in 2022*. [cited 2024-11-29].
<https://www.unhcr.org/global-trends-report-2022>.

Vysnovsky, E. (2016). *Normativity as the Will to Order*. Bratislava: Bratislava University. pp. 47-91. ISBN 987-80-223-4216-2.

Rubin, A. (2012). *Handbook of Military Social Work*. New Jersey: Wiley and Sons. pp. 70-72. ISBN 978-1-118-06783-3.

Wooten, N. (2015). Military Social Work: Opportunities and Challenges for Social Work Education. *Journal of Social Work Education*. [cited 2024-10-21].
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4469218/>

MILITARY SOCIAL WORK AND ITS ASPECTS OF THE ESCALATION OF MILITARY CONFLICT

Beáta BALOGOVÁ, Prof., PhD., MBA, Dean of the Faculty of Philosophy, Presov University in Prešov, Slovakia; beata.balogova@unipo.sk

Yuliia KOVALCHUK, PhDr, Presov University in Prešov, Slovakia; kov260598chuk@gmail.com

Abstract. *The article analyzes the specifics of the issues of military social work during the war in Ukraine. Military social work in Slovakia is an important aspect of the support system for people affected by military conflicts in Ukraine. This area of social work is actively developing, since Slovakia is a neighbor of Ukraine, which is experiencing a complex military conflict. The main tasks of military social work are to provide psychological, social and material assistance to military personnel, refugees, internally displaced persons and their families.*

One of the key aspects of this work is the integration of victims into society after returning from the front or fleeing from the war. Social workers in Slovakia work at the level of national and international programs aimed at providing assistance and support to people who have become victims of war. This includes counseling, therapy, integration into the labor market, legal assistance and temporary housing.

The escalation of the military conflict in Ukraine has significantly increased the number of refugees and displaced persons, which affects the activities of military social work in Slovakia. Increased attention to ensuring the safety and well-being of these persons requires coordination between government, non-governmental organizations and international institutions. Military social work becomes necessary to assist war victims, taking into account the psychosocial needs and difficult conditions in which they find themselves.

Thus, military social work in Slovakia is an important component of supporting the civilian population and military personnel facing the consequences of war. The escalation of the conflict in Ukraine poses new challenges for social work, where it is necessary to take into account global and local factors, in particular humanitarian, economic and political aspects.

Keywords: *migration, military social work, international migration, migrant, refugee, social work with migrants.*

References

Balogová, B., Kovalchuk, Yu. Features of social work with refugees during military conflict. *Social Work and Education*, Vol. 10, No. 4. pp. 429-437. DOI: 10.25128/2520-6230.23.4.1 [in Ukrainian].

Bernadic J. (2008). *On emigrants and refugees*. Why do people (not) leave their homeland? 1st ed. Bratislava: Post scriptum. pp. 147. ISBN 978-80-969850-1-2.

Devis, H. (2000). *Europe, history*. Oxford university. P. 145-162.

Dupkala R. (2016). The phantom of immigration. Conflict or dialogue of cultures in the context of axiological pluralism. Presov: Expres Print Prešov. pp. 10-42. ISBN 978-80-89353-14-9.

Castles, S. and Miller, M. (2003). *The era of migration: international population movements in the modern world*. [cited 2020-11-29]. https://www.researchgate.net/publication/263134302_The_Age_of_Migration_International_Population_Movements_in_the_Modern_World

Dragunova, T. (2004). Spatial analysis of the migration process in Kyiv. In: *Statistics of Ukraine*. P. 45-57. ISBN 92-64-01946-4. [in Ukrainian].

Dominelli, L. (2002). *Anti-Oppressive Social Work Theory and Practice*. New York: Palgrave. [cited 2024-11-29].

[https://books.google.sk/books?id=8BIHEAAQBAJ&lpg=PR1&ots=L7TmmO8r-w&dq=Dominelli%2C%20L.%20\(2002\).%20Anti-Oppressive%20Social%20Work%20Theory%20and%20Practice.%20Palgrave%20Macmillan.%20%E2%80%A2&lr=sk&pg=PR1#v=onepage&q=Dominelli,%20L.%20\(2002\).%20Anti-Oppressive%20Social%20Work%20Theory%20and%20Practice.%20Palgrave%20Macmillan.%20%E2%80%A2&f=false](https://books.google.sk/books?id=8BIHEAAQBAJ&lpg=PR1&ots=L7TmmO8r-w&dq=Dominelli%2C%20L.%20(2002).%20Anti-Oppressive%20Social%20Work%20Theory%20and%20Practice.%20Palgrave%20Macmillan.%20%E2%80%A2&lr=sk&pg=PR1#v=onepage&q=Dominelli,%20L.%20(2002).%20Anti-Oppressive%20Social%20Work%20Theory%20and%20Practice.%20Palgrave%20Macmillan.%20%E2%80%A2&f=false)

HEALY, L. (2014). *International Social Work: Professional Action in an Interdependent World*. Oxford University. [cited 2024-11-29].

[https://books.google.sk/books?hl=sk&lr=&id=q7ryDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Healy,+L.+M.+\(2014\).+International+Social+Work:+Professional+Action+in+an+Interdependent+World.+Oxford+University+Press&ots=en-61E5S42&sig=Pvxii6LSF-2Tgu5q7GHggWXX5ss&redir_esc=y#v=onepage&q=Healy%2C%20L.%20M.%20\(2014\).%20International%20Social%20Work%3A%20Professional%20Action%20in%20an%20Interdependent%20World.%20Oxford%20University%20Press&f=false](https://books.google.sk/books?hl=sk&lr=&id=q7ryDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Healy,+L.+M.+(2014).+International+Social+Work:+Professional+Action+in+an+Interdependent+World.+Oxford+University+Press&ots=en-61E5S42&sig=Pvxii6LSF-2Tgu5q7GHggWXX5ss&redir_esc=y#v=onepage&q=Healy%2C%20L.%20M.%20(2014).%20International%20Social%20Work%3A%20Professional%20Action%20in%20an%20Interdependent%20World.%20Oxford%20University%20Press&f=false)

UNHCR. (2022). *Global Trends: Forced Displacement in 2022*. [cited 2024-11-29]. <https://www.unhcr.org/global-trends-report-2022>.

Vysnovsky, E. (2016). *Normativity as the Will to Order*. Bratislava: Bratislava University. pp. 47-91. ISBN 987-80-223-4216-2.

Rasskazova, O. and Logvinova, O. (2021). *Determining the Quality of Social Assistance to Military Personnel and Their Family Members*. Kharkiv: Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy Kharkiv. [cited 2024-04-25]. <http://surl.li/abukd>. [in Ukrainian].

Rubin, A. (2012). *Handbook of Military Social Work*. New Jersey: Wiley and Sons. pp. 70-72. ISBN 978-1-118-06783-3.

Wooten, N. (2015). Military Social Work: Opportunities and Challenges for Social Work Education. *Journal of Social Work Education*. [cited 2024-10-21]. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4469218/>

Article history:

Received: February 23, 2025;

1st Revision: March 23, 2025;

Accepted: May 30, 2025.